

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoP/18/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4618202930
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4618202930.3

Uznesenie

H. súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Malíkovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Sone Vackovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: S. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Y., Škultétyho 1577/8, Y., dieťa matky: M. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y. XXXX/X, Y., zastúpená advokátmi: JUDr. Denis Glajch, Bernolákova 2476/34, Y. a Mgr. Vlastimil Valkovič, so sídlom Andreja Hlinku 4239/58, Y., a otca: K. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. XXX/XX, Z., o návrhu otca na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, o náhrade trov štátu, o odvolaní matky a o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Y. (ďalej „súd prvej inštancie“) zo dňa 11. marca 2021 č.k. 9P/232/2018-290 (ďalej „uznesenie súdu prvej inštancie“), takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o náhrade trov konania štátu p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie uložil otcovi zaplatiť náhradu trov konania štátu vo výške 344,63 eura a matke taktiež náhradu trov konania štátu vo výške 344,62 eura, znalcovi uložil povinnosť vrátiť nespotrebovaný preddavok na znalecké dokazovanie vyplatený zo štátnych prostriedkov v sume 60,75 eura. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

X.X. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania štátu súd prvej inštancie vychádzal z právoplatného rozsudku zo dňa 02. 06. 2020 č.k. 9P/232/2018-199, ktorým návrh otca na zverenie maloletej S. S., nar. XX. XX. XXXX do striedavej osobnej starostlivosti zamietol, konanie o návrhu otca na zmenu vyživovacej povinnosti zastavil a upravil styk otca s maloletou S., matke uložil povinnosť písomne informovať otca o dôležitých otázkach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, predovšetkým o jeho zdravotnom stave, školskej dochádzke, záujmových a mimoškolských aktivitách a to v pravidelných mesačných intervaloch k poslednému dňu toho príslušného mesiaca. Týmto rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Topoľčany č.k. 9P/240/2016-166 zo dňa 06. 02. 2018 v časti úpravy styku otca s maloletou. O náhrade trov konania rozsudkom nerozhodol s tým, že o náhrade trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením. Predmetný rozsudok súdu prvej inštancie bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu Nitra zo dňa 18. 11. 2020 č.k. 25CoP/34/2020-270.

1.2. Následne po právoplatnosti rozsudku, súd prvej inštancie rozhodoval napadnutým uznesením o trovách konania, spočívajúcich v trovách štátu a trovách účastníkov konania. Vo veci samej sa otec maloletého dieťaťa domáhal zverenia dieťaťa do striedavej starostlivosti oboch rodičov, s ktorým návrhom matka maloletého dieťaťa nesúhlasila. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 13. 03. 2019 ustanovil do konania znalca PhDr. M., znalca z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, za účelom vypracovania znaleckého posudku a posúdenia vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti. Znalcovi bol poskytnutý preddavok zo štátnych prostriedkov v sume 750 eur. Znalec vypracoval znalecký

posudok, predložil ho súdu spolu s vyúčtovaním odmeny za vykonanú znaleckú činnosť v celkovej výške 945,02 eura. Súd prvej inštancie priznal znalcovi odmenu vo výške 609,58 eura a následne odmenu za účasť na pojednávaní v sume 79,67 eura.

1.3. Po právnej stránke napadnuté uznesenie odôvodnil ustanoveniami § 2 ods. 1, § 207 ods. 1, ods. 2, § 218 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“), § 49 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 52, § 54, § 57, § 58 Civilného mimosporového poriadku (zákon číslo 161/2015 Z.z., ďalej len „CMP“).

1.4. Napadnuté uznesenie odôvodnil tým, že vzhľadom na charakter mimosporového konania, nie je možné hovoriť o úspechu alebo neúspechu niektorého z účastníkov konania, je potrebné trovy dokazovania, ktoré platil štát, považovať za spoločné trovy účastníkov konania, ktoré majú platiť podľa pomeru účastníctva na veci a na konaní (§ 49 ods. 3 CMP). Pomer v konaní starostlivosti súdu o maloleté dieťa je medzi rodičmi rovnaký, teda v pomere jednej polovice. V prípade náhrady trov štátu, môže súd použiť materiálny korektív vyplývajúci z ustanovenia § 55 CMP a posúdiť vzhľadom na okolnosti prípadu, či je spravodlivé, aby trovy dokazovania, ktoré platil štát, nahradili všetci účastníci alebo iba niektorý z nich (uznesenie Krajského súdu Košice sp.zn 7CoP/66/2017 zo dňa 15. 06. 2017). V danej veci bolo znalecké dokazovanie nariadené v záujme maloletého dieťaťa a teda v záujme oboch rodičov, keďže v konaní obaja rodičia prezentovali odlišné názory na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností. Z tohto dôvodu obaja rodičia majú rovným dielom znášať náhradu nákladov súvisiacich s vykonaním znaleckého dokazovania. Súd prvej inštancie preto trovy štátu spojené so znaleckým dokazovaním rovnomerne rozdelil na polovicu a obom rodičom uložil povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov štátu (výrok I. a II.).

2. Uznesenie súdu prvej inštancie napadla odvolaním matka maloletého dieťaťa vo výroku I. a II. Dôvodila, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym právnym záverom, resp. skutkovým zisteniam, keď zaviazal matku k zaplateniu náhrady trov konania (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

2.1. Nestotožnila sa so záverom súdu prvej inštancie, nakoľko návrh na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností podal otec maloletej, ktorý žiadal maloleté dieťa zveriť do striedavej osobnej starostlivosti. Práve znaleckým posudkom bolo jednoznačne preukázané, že striedavá osobná starostlivosť nie je v záujme maloletej. Z týchto dôvodov nie je spravodlivé, aby matka znášala trovy znaleckého dokazovania v rovnakom rozsahu ako otec. Uviedla, že vzhľadom k svojej aktuálnej finančnej situácii bude žiadať aj oslobodiť od platenia súdnych poplatkov.

2.2. Navrhuje zmeniť napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie tak, že k náhrade trov štátu zaviazá výlučne otca maloletého dieťaťa.

3. Uznesenie súdu prvej inštancie napadol odvolaním aj otec maloletého dieťaťa, taktiež vo výroku I. a II. Dôvodil tým, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym právnym záverom, keď otca zaviazal zaplatiť náhradu trov konania. Je toho názoru, že išlo o neopodstatnené nariadenie znaleckého posudku, keďže súd pred ustanovením znalca požadoval vyjadrenie psychologičky z oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Psychologička konštatoval, že maloletá nemá žiadne problémy s otcom, ale je pod silným vplyvom svojej matky, čo je uvedené aj v znaleckom posudku. Znalec nedoporučil striedavú starostlivosť z dôvodu hlboko narušených vzťahov medzi rodičmi. Dôvodom nebola jeho neschopnosť postarať sa o maloleté dieťa. Z týchto dôvodov nepovažuje za správne znášať trovy znaleckého dokazovania. Z dôvodu svojej dlhodobu pretrvávajúcej zdravotnej a finančnej situácii bude žiadať o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

4. Rodičia sa k odvolaniam vzájomne nevyjadrili.

5. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané stranami sporu, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 355 ods. 1, § 359 CSP), a zistení, že spĺňajú náležitosti ustanovenia § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolaní (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), vec prejednal. Dospel k záveru, že odvolanie tak matky, ako aj otca maloletého dieťaťa nie je dôvodné a uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o trovách štátu ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Z obsahu spisu vyplýva, že v danej veci sa otec maloletej S. návrhom, doručeným súdu prvej inštancie dňa 22. 11. 2018 domáhal zverenia dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Keďže matka dieťaťa s týmto návrhom nesúhlasila, súd prvej inštancie ustanovil do konania znalca z odboru klinickej psychológie detí, ktorý vypracoval znalecký posudok. Za vykonanie znaleckého dokazovania znalcovi podľa zákona číslo 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch v znení neskorších predpisov a podľa Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 491/2004 Z.z. o odmenách, náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov v znení neskorších predpisov, patrí odmena. V predmetnej veci bol znalcovi vyplatený preddavok na náklady znaleckého dokazovania vo výške 750 eur zo štátnych prostriedkov. Účastníci konania preddavok na znalecké dokazovanie neplatili. Po vypracovaní znaleckého posudku, ako aj za účasť na pojednávaní, bola znalcovi vyplatená odmena vo výške 609,58 eura za podaný znalecký posudok a 79,67 eura za účasť na pojednávaní.

7.1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zaviazal oboch rodičov zaplatiť náhradu trov štátu, a to otca vo výške 344,63 eura a matku vo výške 344,62 eura.

7.2. S rozhodnutím súdu prvej inštancie o náhrade trov štátu sa nestotožnili tak otec, ako aj matka maloletého dieťaťa a podali voči nemu odvolanie.

8. Odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti a dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci v dostatočnom rozsahu dokazovanie potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností, pričom z vykonaného dokazovania vyvodil i správny právny záver. Súd prvej inštancie správne skonštatoval, že v mimosporových konaniach platí vyšetrovacia zásada vyplývajúca z ustanovenia § 35 a § 36 CMP, preto v ustanovení § 57 CMP počíta s možnosťou vzniku trov konania štátu, ktoré vzniknú v súvislosti s dokazovaním. O povinnosti nahradiť tieto trovy štátu súd rozhoduje z úradnej povinnosti. Keďže vzhľadom na charakter mimosporových konaní nie je možné hovoriť o úspechu alebo neúspechu niektorého z účastníkov konania, je potrebné trovy dokazovania, ktoré platil štát, považovať za spoločné trovy účastníkov konania. Preto súd prvej inštancie správne trovy štátu, ktoré mu vznikli v súvislosti so znaleckým dokazovaním, rozdelil takmer rovným dielom medzi oboch účastníkov konania. Odvolací súd sa s týmto rozhodnutím v plnom rozsahu stotožnil, taktiež poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia, ktoré je vyčerpávajúce a v dostatočnej miere odôvodnené. Odvolací súd preto podľa § 387 ods. 2 CSP na toto odôvodnenie ďalej iba poukazuje.

9. Na zdôraznenie správnosti uznesenia súdu prvej inštancie v napadnutej časti odvolací súd iba dodáva, že povinnosť platiť trovy konania aj podľa Civilného mimosporového poriadku je založená na záujmovej zásade. Znamená to, že priebežne počas celého konania si každý účastník sám zo svojho platí všetky trovy konania, ktoré vznikajú osobne jemu alebo jeho zástupcovi. Trovy, ktoré sa spájajú s vykonaním toho-ktorého dôkazného prostriedku, platí v súlade s ustanovením § 49 ods. 1 CMP ten, ktorý mu v konaní vznikajú. Výnimku predstavujú len trovy, ktoré v súlade s komentovaným ustanovením platí štát. Štát platí odmenu notára pri likvidácii dedičstva, tlmočnicke spojené s právom účastníka konať vo svojej materčine, trovy dôkazov v konaní o spôsobilosti na právne úkony, trovy dôkazov v konaní o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení. Od týchto prípadov je potrebné odlíšiť situácie, keď trovy konania síce platí štát, avšak v rozsahu ustanovenia § 57 CMP môže žiadať o ich náhradu. Ide o situácie, keď bolo nariadené znalecké dokazovanie vo veciach starostlivosti súdu o maloleté dieťa, avšak ani jeden z účastníkov nezložil preddavok na trovy dôkazu. V týchto prípadoch môže súd rozhodnúť, že účastníkov zaviazá na náhradu trov konania, ktoré vznikli štátu a ktoré neboli kryté preddavkom.

9.1. V mimosporových konaniach platí vyšetrovacia zásada vyplývajúca z ustanovenia § 35 a § 36 Civilného mimosporového poriadku (povinnosť súdu zistiť skutočný stav veci a vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci). Ak teda v danej veci súd prvej inštancie za účelom zistenia skutočného stavu veci (otec navrhoval striedavú osobnú starostlivosť o maloletú Melániu a matka s týmto návrhom nesúhlasila), nariadil vykonanie znaleckého dokazovania, a to aj bez návrhu účastníkov konania, bolo takéto dokazovanie jednoznačne v záujme maloletého dieťaťa a v zmysle ustanovenia § 36 a § 36 CMP mal na nariadenie takéhoto dokazovania právo. Účastníci konania preddavok na vykonanie znaleckého dokazovania nezložili. Vykonaním tohto znaleckého dokazovania vznikol znalcovi nárok na vyplatenie odmeny, ktorá mu aj zo štátnych prostriedkov bola vyplatená vo

forme preddavku na náklady na znalecké dokazovanie, v dôsledku čoho vznikli štátu náklady. V danom prípade v zmysle ustanovenia § 57 CMP, keďže ide o trovy štátu, môže súd rozhodnúť, ktorého z účastníkov zaviazne na náhradu trov konania, ktoré vznikli štátu. Za situácie, že súd prvej inštancie trovy, ktoré štátu vznikli v súvislosti so znaleckým dokazovaním (suma 609,58 eura za podaný znalecký posudok a suma 79,67 eura za účasť znalca na pojednávaní), pomerne takmer rovnakým dielom rozdelil medzi oboch účastníkov konania, rozhodol správne a v súlade s ustanovením § 57 CMP. Odvolací súd preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I. a II. ako vecne správne potvrdil.

10. Ustanovenie § 387 ods. 3 CSP ukladá odvolaciemu súdu vysporiadať s podstatnými námietkami odvolateľa uvedenými v podanom odvolaní.

10.1. Matka v podanom odvolaní iba namieta, že návrh na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu podal otec dieťaťa a keďže znaleckým posudkom bolo jednoznačne preukázané, že striedavá osobná starostlivosť nie je v záujme maloletého dieťaťa, mal by trovy znaleckého dokazovania znášať otec dieťaťa.

10.X.X. Odvolací súd sa nestotožnil s touto námietkou matky maloletého dieťaťa. Je nesporné, že otec podal návrh na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, avšak matka s týmto návrhom absolútne nesúhlasila, teda súd prvej inštancie musel v zmysle ustanovenia § 35 CMP zistiť skutočný stav veci. Na tento účel mu poslúžilo aj vykonanie dôkazu, ktoré síce účastníci konania nenavrhl, ale bol potrebný na zistenie skutočného stavu veci (§ 36 CMP), a to nariadenie znaleckého dokazovania. Z tohto dôvodu preto námietka matky maloletého dieťaťa je neopodstatnená a účelová.

10.1.2. Matka maloletého dieťaťa v podanom odvolaní uviedla, že bude žiadať o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Odvolanie podala matka dieťaťa dňa 07. 04. 2021 a do dňa rozhodnutia odvolacieho súdu návrh na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov nepodala. Keďže rozhodovanie o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov je návrhové konanie, matka takýto návrh nepodala a ani nepredložila dôkazy preukazujúce splnenie podmienok pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, nemohol odvolací súd na túto skutočnosť, uvádzanú v podanom odvolaní, prihliadnuť.

10.2. Otec maloletého dieťaťa v podanom odvolaní iba namietal, že súd nemusel ustanoviť v konaní znalca, nakoľko mal aj iné možnosti, ako dospieť k rozhodnutiu v prospech maloletého dieťaťa, ktoré by finančne nezaťažili rodičov a išlo teda o neopodstatnené nariadenie znaleckého dokazovania.

10.2.1. Odvolací súd sa nestotožnil s týmto názorom otca maloletého dieťaťa, nakoľko súd rozhoduje o tom, aký dôkaz vykoná na zistenie skutočného stavu veci. Za situácie, že názory rodičov maloletého dieťaťa na úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu boli diametrálne odlišné, bolo na úvahu súdu, aké dôkazy vykoná na zistenie skutočného stavu veci a zistenie, či je alebo nie je v záujme maloletého dieťaťa striedavá osobná starostlivosť. Ak za týmto účelom nariadil znalecké dokazovanie (z odborného hľadiska najpreukázateľnejší dôkaz), konal v súlade so zákonom. Z tohto dôvodu preto námietku otca odvolací súd vyhodnotil ako účelovú a neopodstatnenú.

10.2.2. Taktiež otec dieťaťa, ako aj matka v závere odvolania uviedol, že bude žiadať o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Otec podal odvolanie dňa 05. 05. 2021, do dňa rozhodnutia odvolacieho súdu takýto návrh nepodal. Keďže rozhodovanie o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov je návrhové konanie, otec takýto návrh nepodal a ani nepredložil dôkazy preukazujúce splnenie podmienok pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, nemohol odvolací súd na túto skutočnosť, uvádzanú v podanom odvolaní, prihliadnuť.

11. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o trovách štátu ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

18. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia

opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).